

ਵਿਰਸਾ ਸੰਭਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਮੇਲਨ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਧਿਰਾਂ- ਕੀ ਖੱਟਿਆ, ਕੀ ਗਵਾਇਆ?

ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਲੋਹਾਖੇੜਾ

ਬਹੁਤ ਹੀ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿਚ ਘਿਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਵਿਰਸਾ ਸੰਭਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ(ਸਾਧ) ਸੰਮੇਲਨ ਆਖਰ ਨਿੱਬੜ ਹੀ ਗਿਆ। ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਜੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ, ਉਸ ਨਾਲ ਇਹ ਹਕੀਕਤ ਵੀ ਅੱਜ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਜ਼ਾਹਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਧਾਂ ਦਾ ਇਹ ਹਜ਼ੂਮ ਕਿਹੜਾ ਉਦੇਸ਼ ਤੇ ਟੀਚਾ ਲੈ ਕੇ ਇਕ ਮੰਚ ਤੇ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਮੇਲਨ ਮੌਕੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ, ਨਾਨਕ ਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਉੱਤੇ ਉਂਗਲ ਚੁੱਕਣਾ ਆਦਿ ਏਨੇ ਗੰਭੀਰ ਮੁੱਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਮੇਲਨ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਉੱਤੇ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਸੰਮੇਲਨ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿਚ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਜਮਾਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮਤਾ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਨਾ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਡੇਰੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਧਾਰਾ ਪਿੱਛੇ ਚੱਲੇ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਸਮਝਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਏਨੀ ਤਕੜੀ ਫੁੱਟ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਸਦੀਆਂ ਤੱਕ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪੰਥਕ ਧਿਰਾਂ ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਦੀਆਂ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੁੱਕੇ ਮਨਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਹਿਚਾਨਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਹੀਆਂ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਰੋਲਣ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਧਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਪਿੱਛਲੱਗੂਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਟੇਜ ਉੱਤੇ ਬੈਠਣੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਥਕ ਸਿਆਸਤ ਉੱਤੇ ਬਾਜ਼ ਅੱਖ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਇਕੋ ਇਕ ਪੰਥਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਲਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਇਹ ਪੰਥਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਹੀ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹਿੰਦ ਸਟੇਟ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੋ ਇਹ ਮਹਾਨ ਤੇ ਇਤਹਾਸਕ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ੁਰਅਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਹਾਅ ਦੀ ਉਲਟ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਚੱਲਣ ਦਾ ਹੌਂਸਲਾ ਦਿਖਾਉਣ ਬਦਲੇ ਸ. ਮਾਨ ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਸੰਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਥੋੜੀ ਹੈ।

ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਕਰਤਾ ਧਰਤਾ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਚਾਕਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਅੱਗੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭੱਜਿਆ ਹੋਇਆ) ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਚੰਦ ਚਾੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸ. ਮਾਨ ਦੀ ਹਸਤੀ ਤੋਂ ਵੀ ਉਹ ਵਾਕਫ਼ ਸਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ

ਸੰਮੇਲਨ ਐਲਾਨਣ ਵੇਲੇ ਸ. ਮਾਨ ਨੂੰ ਭਰੋਸੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਤੱਕ ਸ. ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਦਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਠੀਕ ਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਏ । ਅਸੀਂ ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਕਰਾਂਗੇ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਮੇਲਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਪੰਥਕ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ । ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਭਾਈ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਦੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਖਾਲਸਾ ਦਲ ਦੀ ਜਿਸਨੇ ਪੰਥਕ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਪੈਰ ਧਰਿਆ ਹੈ ।

ਭਾਈ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਬਾਰੇ ਪੰਥਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਤਾਲਮੇਲ ਸੀ। ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਜੋ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਤਿਆਂ ਦੀ ਭਾਈ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਵੀ ਸਨ । ਕਿਉਂਕਿ ਮਤੇ ਡਰਾਫਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਭਾਈ ਬਿੱਟੂ ਤਾਂ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ ਹੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਜ਼ਰੂਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨੇੜਲਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪਾਤਰ । ਸੋ ਇਕ ਪਾਸੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਲੈਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨਾ, ਆਜ਼ਾਦ ਸਿੱਖ ਸਟੇਟ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਲਗਾਉਣਾ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੀ ਖਿਲਾਫ਼ ਖੜੇ ਹੋ ਜਾਣਾ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪੱਖੋਂ ਏਨਾ ਅਨਾੜੀਪੁਣਾ ਅਤੇ ਕਚਿਆਈ-ਸੌਖਿਆਂ ਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਖਾਲਸਾ ਦਲ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ । ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਵੀ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਇਕੱਠ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠਣ ਦੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਚਾਹਤ ਬਦਲੇ ਹੀ ਸ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਪਿੱਠ ਦੇ ਗਏ ਜਾਂ ਜੋ ਕੁਝ ਇਹ ਸਾਰਾ ਵਾਪਰ ਗਿਆ ਉਸ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਪਕੜ ਹੀ ਨਹੀਂ ? ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਖਾਲਸਾ ਦਲ ਦੀ ਸ਼ਾਖ ਉੱਤੇ ਜੋ ਧੱਬਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਭਾਈ ਬਿੱਟੂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਜੋ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹੋਣ ਲਈ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ ।

ਇੱਥੇ ਮੈਂ ਨਾ ਚਾਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਸ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਸੰਬੰਧੀ ਲਿਖੇ ਲੇਖ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ. ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਠਹਿਰਾਉਂਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭੱਦੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ । ਆਪਣੇ ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਸ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭਾਈ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਪੱਕ ਲੀਡਰ ਦੱਸਦਿਆਂ ਇਹ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੇ ਲੀਡਰ ਤੇ ਵਰਕਰ ਭਾਈ ਬਿੱਟੂ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕਿ ਜਲਦ ਹੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਖਾਲਸਾ ਦਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਣਗੇ । ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤ ਜਾਨਣ ਲਈ ਜਦੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਹ ਤੱਥ ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਭਾਈ ਬਿੱਟੂ ਦੇ

ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਬਹੁਤ ਗਹਿਰੇ ਸੁੰਕੇ ਹਨ । ਆਰ. ਐਸ. ਐਸ. ਦੇ ਰੁਲਦਾ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਭਾਈ ਬਿੱਟੂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਬੂਤਾਂ ਸਮੇਤ ਖੁੱਲਮ-ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਭਾਈ ਬਿੱਟੂ ਦਾ ਪੱਖ ਹਿੰਦ ਹਕੂਮਤ ਕੋਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿਚ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕੀਤੀ ; ਪੁਲਿਸ ਕੈਂਟ ਸੁੱਖੀ ਵੱਲੋਂ ਭਾਈ ਬਿੱਟੂ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ, ਉਸ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਖਾਲਸਾ ਦਲ ਦਾ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਸੁੱਖੀ ਦਾ ਇਹ ਆਖਣਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀ ਅੱਜ ਹਿੰਦ ਹਕੂਮਤ ਕੋਲੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗ ਕੇ ਸ਼ਾਂਤ ਮਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ੈ“ ਇਹ ਸਾਰੇ ਕੁਝ ਏਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਤੇ ਪੇਚੀਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਹਨ ਜਿਸ ਸੰਬੰਧੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸੁੰਕੇ ਜਾਹਰ ਕੀਤੇ । ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਬਿੱਟੂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਸਿਰਫ ਮਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਘਰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹਮਦਰਦੀ ਰੱਖਦੇ ਸਨ । ਭਾਂਵੇ ਕਿ ਭਾਈ ਬਿੱਟੂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਲੱਗੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਕੇਵਲ ਸੁੱਖੀ ਕਾਂਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਕੇ ਹੀ ਗੱਲ ਗੋਲ-ਮੋਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਪੱਲਾ ਝਾੜ ਲਿਆ । ਸੋ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅੱਜ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੇ ਵਰਕਰ ਖਾਲਸਾ ਦਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰ ਜਾਣ । ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇੱਥੇ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿੱਟੂ ਦਲ ਦੇ ਵਿੰਗ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਜੋ ਕਿ ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੋੜਨ ਲਈ ਤਤਪਰ ਹੈ ਦਾ ਹਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੇ ਲੱਗਪੱਗ ਸਾਰੇ ਹੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਦਵਾਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਬੇਹਤਰ ਹੋਣ ਦਾ ਜੋ ਭਰਮ ਆਪਣੇ ਦੁਆਲੇ ਸਿਰਜਿਆ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਪੈਰ ਪਸਾਰ ਜਾਣਾ ਅਜੇ ਨੇੜਲੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ।

ਸ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਹ ਲੇਖ ਜਿਸਦਾ ਉਪਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵੀ ਘੋਖੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਪੰਥ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਾਜ਼ੁਕ ਦੌਰ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਪੰਥਕ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਤੁਰਨਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਹੈ । ਇਸ ਮੋੜ ਉੱਤੇ ਸ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਹ ਲੇਖ ਲਿਖਣਾ (ਜਿਸਨੇ ਸੰਵਾਰਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਖਾਲਸਾ ਦਲ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਵਿੱਚ ਡੂੰਘਾ ਪਾੜਾ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ) ਸ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੰਥ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੇਠ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਨਾਲ ਕਈ ਸਵਾਲ ਉਤਪੰਨ ਹੋਏ ਹਨ । ਜਿਵੇਂ ਕਿ- ਕੀ ਇਹ ਲੇਖ ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਤਾਰਪੀਡੋ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ? ਕੀ ਭਾਈ ਬਿੱਟੂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਲੇਖ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਦਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਚਾਲ ਵੱਜੋਂ ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਭਾਈ ਬਿੱਟੂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੀ ? ਜਾਂ ਕੀ ਇਸ ਲੇਖ ਰਾਹੀਂ ਸੰਭਾਵਿਤ

ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਸਾਬੋਤਾਜ ਕਰਕੇ ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚਹੇਤੇ ਆਗੂ ਮਰਹੂਮ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਦੇ ਯਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਡਾ. ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ । ਗੱਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਵਿਰਸਾ ਸੰਭਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਮੇਲਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਿਆਸੀ ਸਿੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ।

ਸ. ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਦੇ ਲੋਗੋਵਾਲ ਦਲ ਦੇ ਰੋਲ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਘੋਖੀਏ ਤਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੂਤਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਖਾਸਮਖਾਸ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪੰਜੋਲੀ ਰਾਹੀਂ ਮਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਘਰ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ । ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਮੰਚ ਉੱਤੇ ਸੁਸ਼ੋਬਤ ਹੋਇਆ ਦੇਖ ਕੇ ਕੋਈ ਏਡੀ ਹੈਰਾਨੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ. ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਉਸ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਬਣੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਜਿਸ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਬਚਨਾਂ ਉੱਤੇ ਪੂਰੇ ਉਤਰਦੇ ਹਨ ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਜਿਸਨੇ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ-ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਯੋਜਿਤ ਸ਼ੋਅ ਕਿਹਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਬਾਦਲ ਨੇ ਐਨ ਅਖੀਰਲੇ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲੀਅਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ । ਸ.ਮੱਕੜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬ ਦੇਹ ਹਨ ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੁੱਗੂ ਬਣ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਿਰਮੌਰ ਸੰਸਥਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਬੇਹੁਰਮਤੀ ਹੁੰਦੀ ਵੇਖੀ ਗਏ ਜਿਸ ਵਿਚ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਰਜਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਜੋ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿੱਖ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ, ਸਿੰਘ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਲੰਬੀ ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ 1929 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1945 ਤੱਕ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮਰਿਆਦਾ ਬਣਾਈ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਈ । ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਤਖਤਾਂ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ, ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ, ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ । ਕੀ ਜਥੇਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਐਸ. ਜੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਲਾਇਕ ਹੈ ਕੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਥ ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਤੌਹੀਨ ਕੀਤੀ ਵਿਰੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਗੇ? ਕੀ ਜਥੇਦਾਰ ਵੇਦਾਂਤੀ ਇਹਨਾ ਵਿਰੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜਦੋਂਕਿ ਉਹ ਆਪ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਕੁਰੈਤੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਬਣ ਗਏ ਹਨ । ਸੰਮੇਲਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਸ. ਮੱਕੜ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਫਿਰ ਇੱਕ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸ਼ੋਅ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ, ਉਸਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਦਵਤਾ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਦੀ ਹੱਦ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਹੀ ਦਰਸ਼ਨ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ।

ਸ. ਰਵੀਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਤਾਂ ਤੁਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਹੀ ਤਾਂ ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਕਰਤਾ ਧਰਤਾ ਸਨ ।

ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਨੇ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ, ਸਿੱਖ ਰੀਤੀ, ਇਤਹਾਸ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਪੁੱਠਾ ਗੇੜਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ । ਦੁਨਿਆਂ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਹਾਂ ਵਿਚ ਹਾਸੋਹੀਣਾ ਅਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ । ਜਦੋਂ ਮਜ਼ਬੂਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਆਪ ਇਸ ਨੂੰ ਤੋੜ ਰਹੇ ਹਨ । ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਸੀ ਕਿ ਸੰਤ ਇਹੋ ਕੁੱਝ ਕਰਨਗੇ ।

ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾਣ ਦੇ ਪਾਤਰ ਰਹੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ), ਦਲ ਖ਼ਾਲਸਾ, ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਚਾਇਤ, ਖ਼ਾਲਸਾ ਰਾਜ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਪੰਥਕ ਧਿਰਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਮੋੜਿਆ । ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਹੈ ਸ. ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੂਰਅੰਦੇਸ਼ੀ ਸਦਕਾ ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਗਿਆ ।

ਜੇ ਅਖੌਤੀ ਪੰਥਕ ਧਿਰਾਂ ਸਾਧ ਸੰਮੇਲਨ ਦੀ ਸਟੇਜ ਉੱਪਰ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਈਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਜੇਕਰ ਕੁੱਝ ਆਇਆ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਤੋੜ ਵਿਛੋੜਾ ਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣਾਏ ਹੋਏ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਬਦਨਾਮੀ ਜਿਸਦੀ ਕਾਲਖ ਪੁੰਝਣ ਲਈ ਉਮਰਾਂ ਲੱਗਣਗੀਆਂ । ਇਸ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਅਤੇ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਜਥੇਦਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਉੱਤੇ ਆਸ ਲਗਾਈ ਬੈਠੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ, ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਧਾਂ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਖਿਲਾਫ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਖੜੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਗੇ । ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਜਥੇਦਾਰ ਵੇਦਾਂਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਆਹੁਦੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਨਾ ਨਿਭਾਉਣ ਕਰਕੇ ਭਾਰੀ ਅਲੋਚਨਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ ।